חיפושית קליפת השקד, סיכום תצפיות 2018 (כולל 2015-17)

מנהל פרוייקט אבי גולשטיין, ייצור פרומון התקהלות: דר׳ ענת זאדה

תפעול והדרכה: סמדר אידלין הררי מדריכת הגנת הצומח

פקחים: יוני דוד – רמג״ש, תל ליבר- יסוד המעלה, סמדר אידלין ראש פינה

חיפושית הקליפה של השקד הינה מזיק קשה של המטע הנשיר בכל אזורי הארץ . פגיעתו הינה בעיקר בענף הגלעיניים. הבוגרים והזחלים פוגעים בכל אברי הצמח. החיפושיות הבוגרות ניזונות על פקעי צימוח ומטילות בענפי השלד . הזחלים הבוקעים מתחת לקליפה גורמים בהזנתם לחיגור והמתת האיבר הנגוע. המזיק פעיל במשך כל העונה החמה (מרץ-דצמבר) החיפושיות הבוגרות בעלות כושר ריבוי רב ונעות במהירות בין בתי גידול שונים. הטיפול במזיק זה הינו פרופילקטי ומתבצע מתקופת האביב המוקדמת ועד לסתיו. ההדברה הכימית אינה יעילה דייה בשל הפעילות העונתית הממושכת של הבוגרים. בנוסף על הקושי במיקוד ההדברה קיימת מגמה להפחתה בשימוש בתכשירי הדברה הפוגעים באדם ובסביבה.

בשנים 14-2012 נערכו תצפיות בניטור והדברה של החיפושית ע״י מלכודות ללכידת בוגרים בראש פינה ואזורים אחרים בארץ (דר׳ שאול בן יהודה ממ״ר הגנת הצומח). במעקב אחרי תוצאות התצפיות ניתן לראות שהמזיק מופיע במטע בתקופות מסוימות וייתכן שניתן למקד את ההדברה ע״פ הופעת הבוגרים במלכודות/או נגיעות.

ב2018 הופעלה תוכנית ניטור במלכודות לוח יחיד (ראה תמונה למעלה) באזורים שונים בגליל ובגולן ופעילות ההדברה של המזיק נקבעה ע״פ לכידת בוגרים ונגיעות בפיקעי צימוח. כמו כן נעשה שימוש מושכל בחומרי ההדברה במידת הצורך.

תוכנית פיזור המלכודות:

1) במטעי ראש פינה בשטח של כ- 2000 דונם הוצבו כ 10 מלכודות לניטור
2) 6 מלכודות לניטור בשטחי רמת מגשימים בתל פארס
3) 3 מלכודות בשטח החקלאי ביסוד המעלה הגובל בשיכון.

בתקופת חורף 2017 נמשכה הבדיקה בראש פינה
מתקופת האביב ועד הסתיו בוצע ניטור מלכודות ונגיעות בפקעי צימוח. טיפולים ניתנו ע״פ נגיעות ולכידות
בנוסף פוזרו מלכודות ניטור בחולתה אילת השחר ויסוד המעלה כחלק מפרוייקט הדברה הוליסטית.
מלכודת לניטור האוכלוסייה – לוח אחד

חורי יציאת בוגרים – הזחלים התפתחו מתחת לקליפה

תוצאות לכידה בראש פינה

חיפושית קליפה במשמש תרוג חלקת בוסתן 2015-17

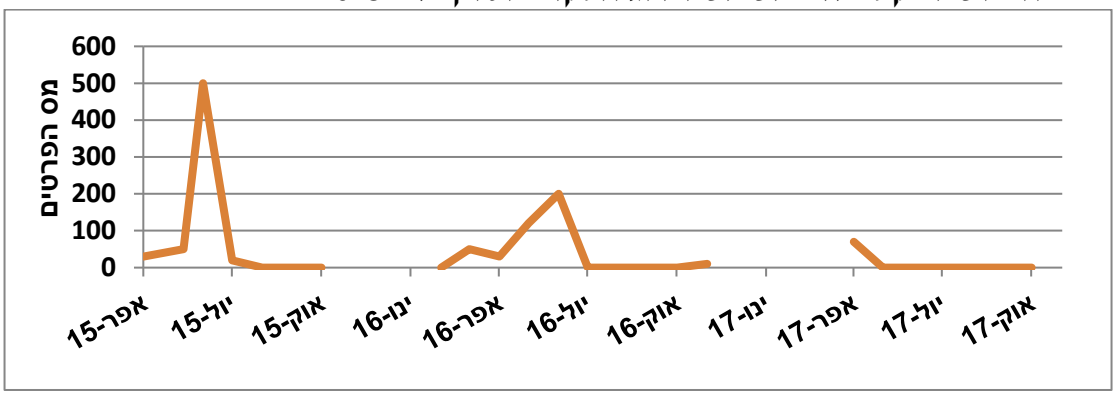

סתיו חורף 2017

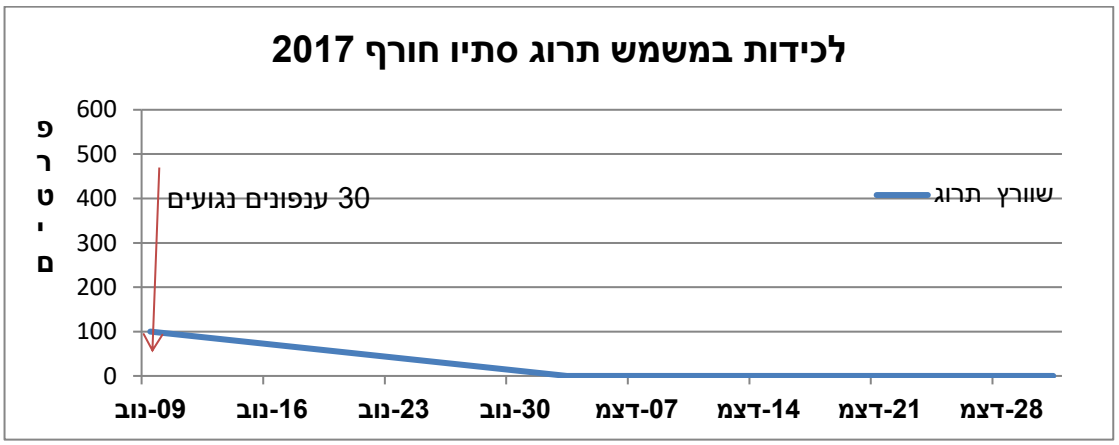

2018

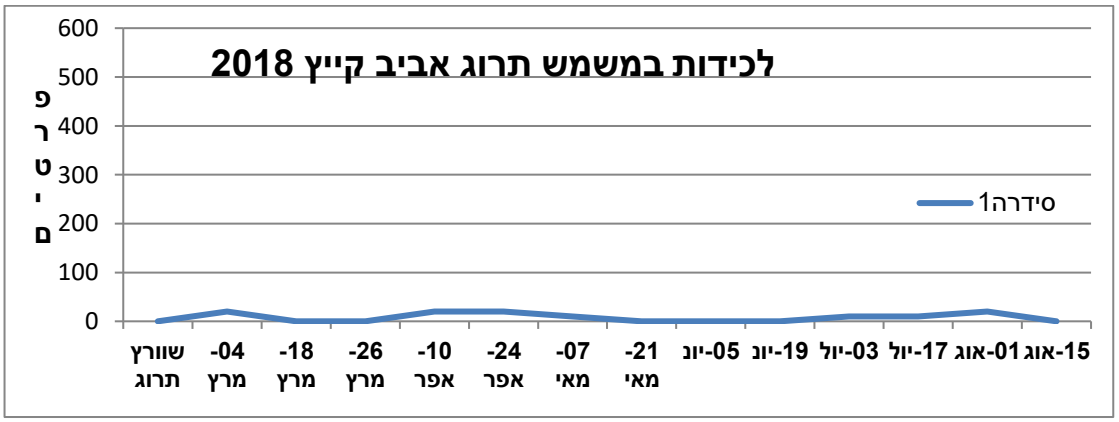

טיפולים במשמש בחומרים הפוגעים בחיפושית הקליפה

2016	מזיק	חומר	2017	מזיק	חומר	2018	מזיק	חומר	
1/4	ח קליפה אנרסיה	רופסרט	4/4	אנרסיה	מפיסטו	2/4	קפנודיס	רופסט	
4/7 אחרי קטיף	ח קילפה	מוספילן	1/8	קפנודיס	טלסטאר	ספטמבר	ח קליפה	רופסט	

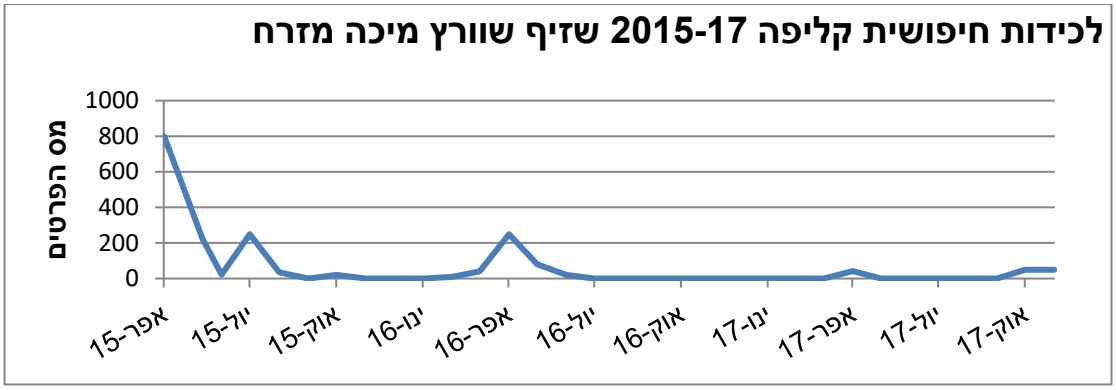

2018

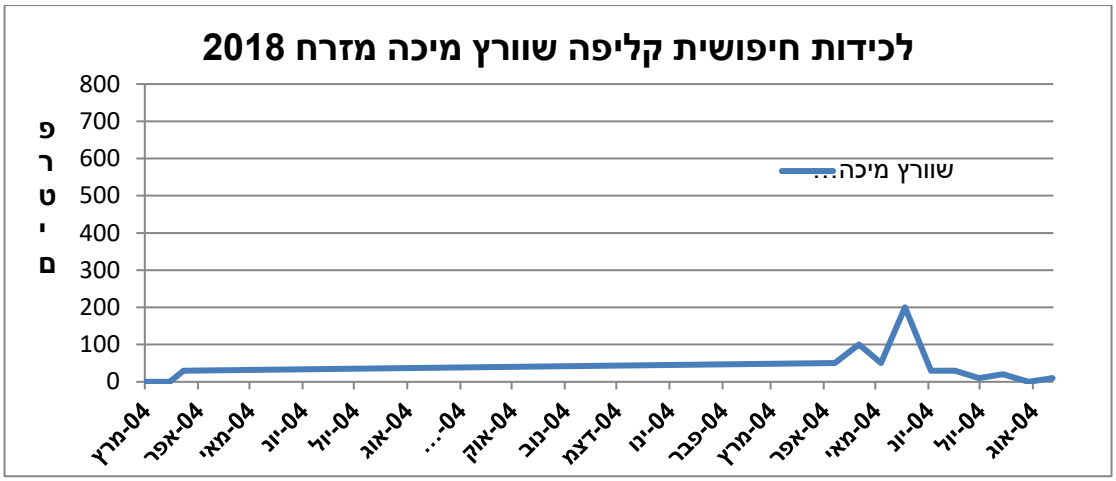

טיפולים בשזיף מיכה – חומרים המדבירים חיפושית קליפה					
2016			2017		
04/03/16	תריפס, חיפושית קליפת השקד	טרייסר אולטרה	06/03/17	אנרסיה,חיפושית קליפת השקד	ספרטה סופר
17/03/16	אנרסיה, ציקדות	קליפסו	21/03/17	אנרסיה,ציקדות	קליפסו
05/04/16	תריפס, ציקדות, חיפושית קליפת השקד	רופאסט תחליב	04/04/17	עש המשמש,קפנודיס	מפיסטו
20/04/16	ציקדות	טוטם תק	20/04/17	עש המשמש,קפנודיס	מפיסטו

2018

חנטה	תריפס חיפושיות	רופסט
מאי	עש אשכול	טלסטאר
יוני	עש אשכול	ספרטה
יולי	עש אשכול	טלסטאר
אחרי קטיף	קפנודיס	טלסטאר

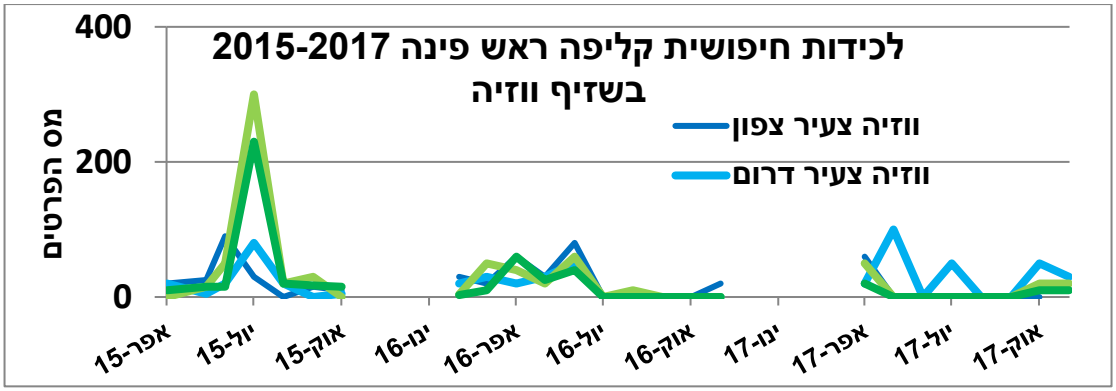

סתיו חורף 2017

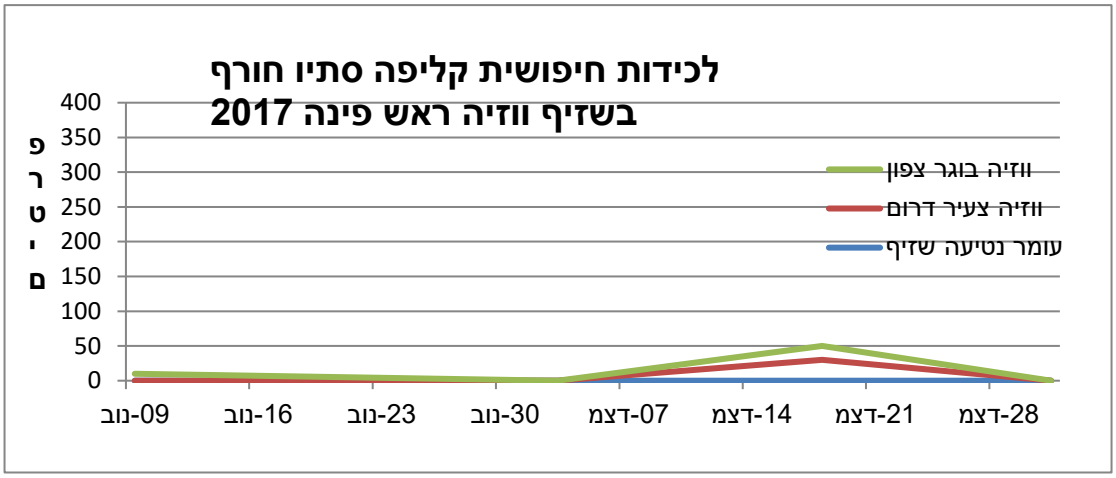

2018

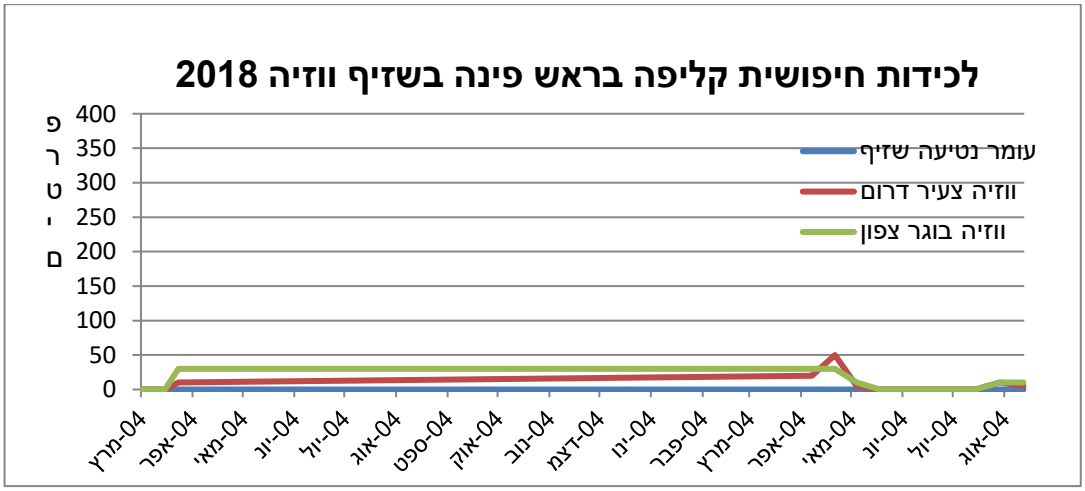

סיכום ראש פינה 2015-2018 כולל בדיקות חורף 2017

בראש פינה חולקו המלכודות במינים השונים באופן שרירותי כ מלכודת ל20 עד 40 דונם. ב2018 הוצב מספר קטן יותר של מלכודות והתמקדנו באיזורים בהם האוכלוסייה הייתה גבוהה בשנים הקודמות. ניתן לראות שבכל האזורים ובכל הגידולים ירדה האוכלוסייה בין השנים , ייתכן ששימוש רב שנתי מפחית את האוכלוסייה. יש להמשיך ולבדוק את אופן הפעולה מס שנים נוסף. כמו כן נעשה מעבר לשימוש בחומרי כימים מקבוצה 3-4 (אינם פוגעים באדם ובסביבה). לא נעשה שימוש כלל בזרחנים אורגניים.

תוצאות לכידה יסוד המעלה 2016-18

2016

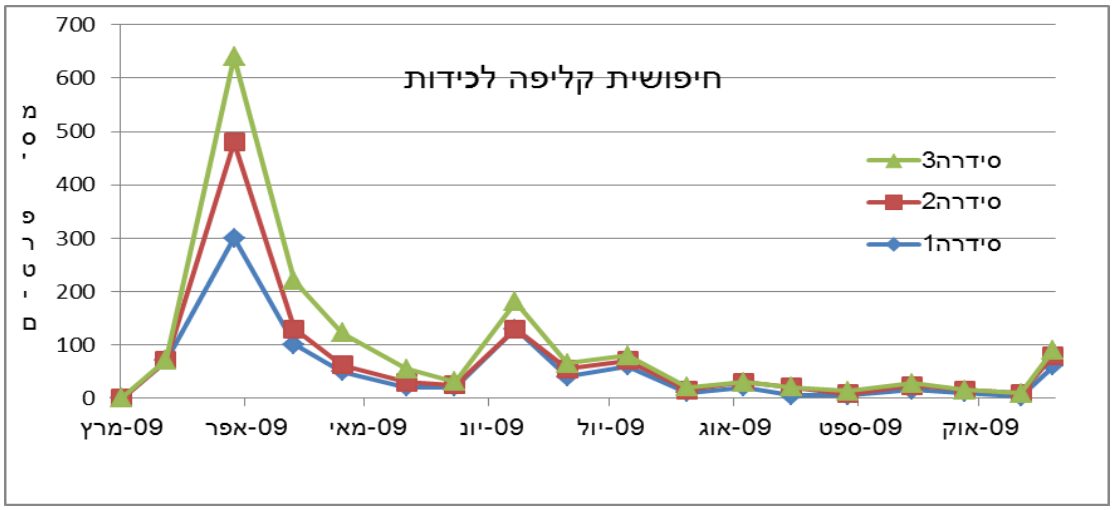

2017

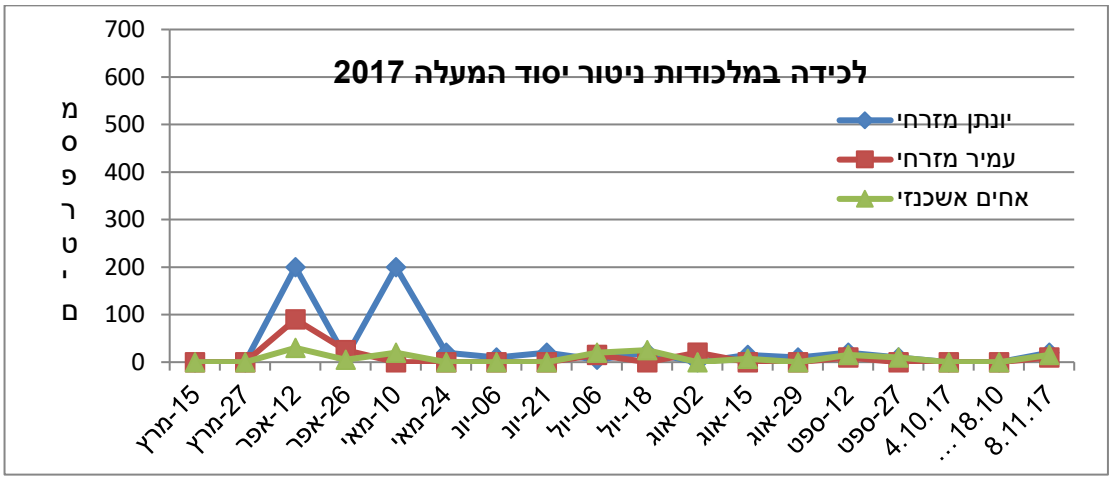

2018

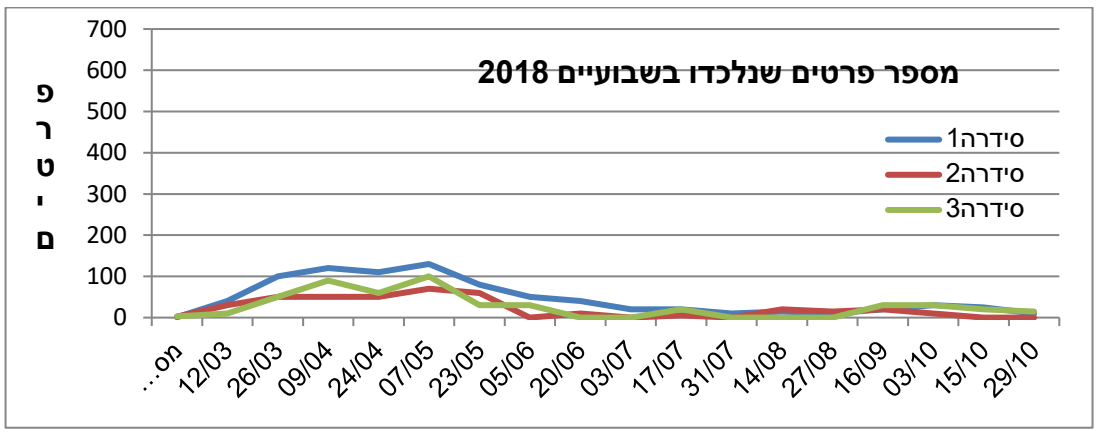

סיכום יסוד המעלה 2016-18

בחלקות יסוד המעלה נקבעו המלכודות בהיקף החלקה בגבול הבתים של השיכון. ע"פ הממצאים ניתן לראות שהמזיק הופיע במלכודות באוכלוסיות גבוהות באביב. ברוב השטח ירדה האוכלוסייה

בסוף אפריל – מאי ולא עלתה לממדי נזק עד החורף. לכידות גבוהות הופיעו במלכודות בודדות בלבד,(אלו שנמצאו בקרבת עצים נגועים מהעונה הקודמת). כמו כן נכרת ירידה בין השנים. לא ניתנו טיפולים כימים המיועדים למזיק

בנוסף נראה שהאוכלוסייה יורדת בשנה לשנה

תוצאות רמת מגשימים

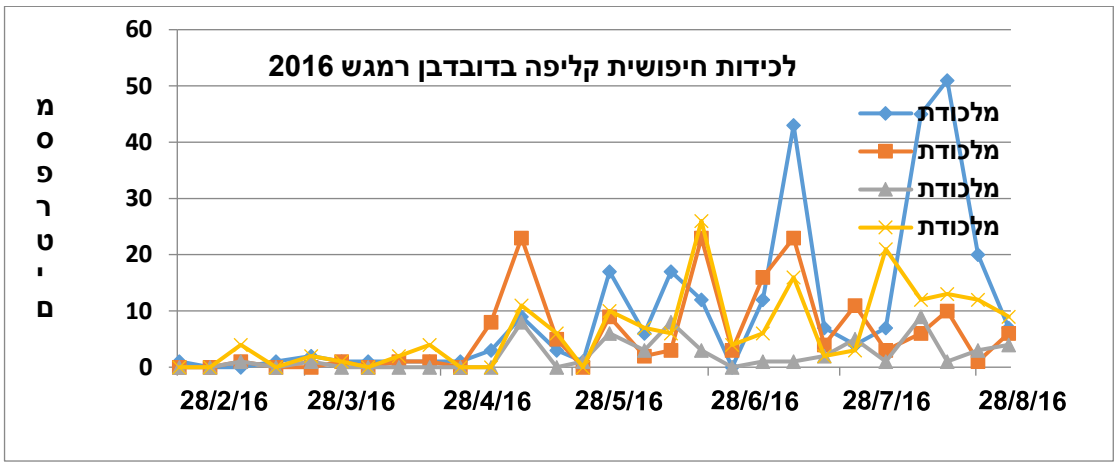

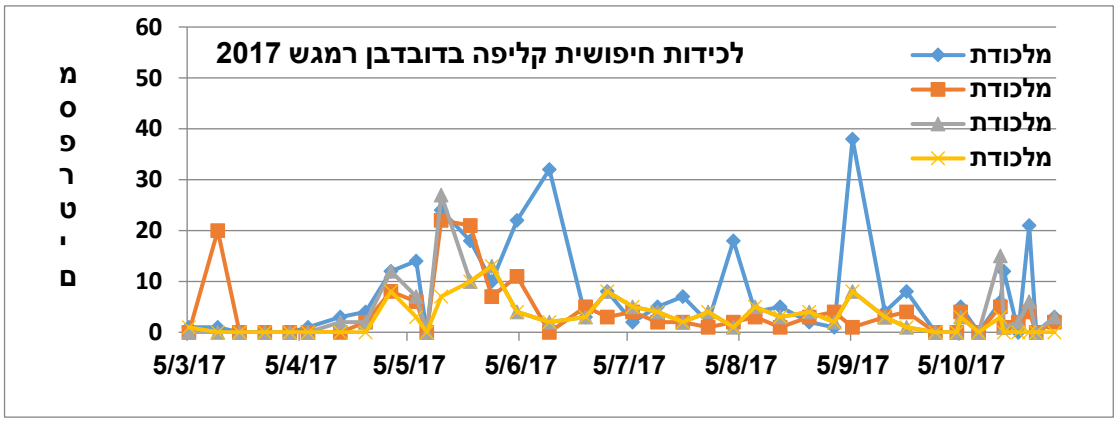

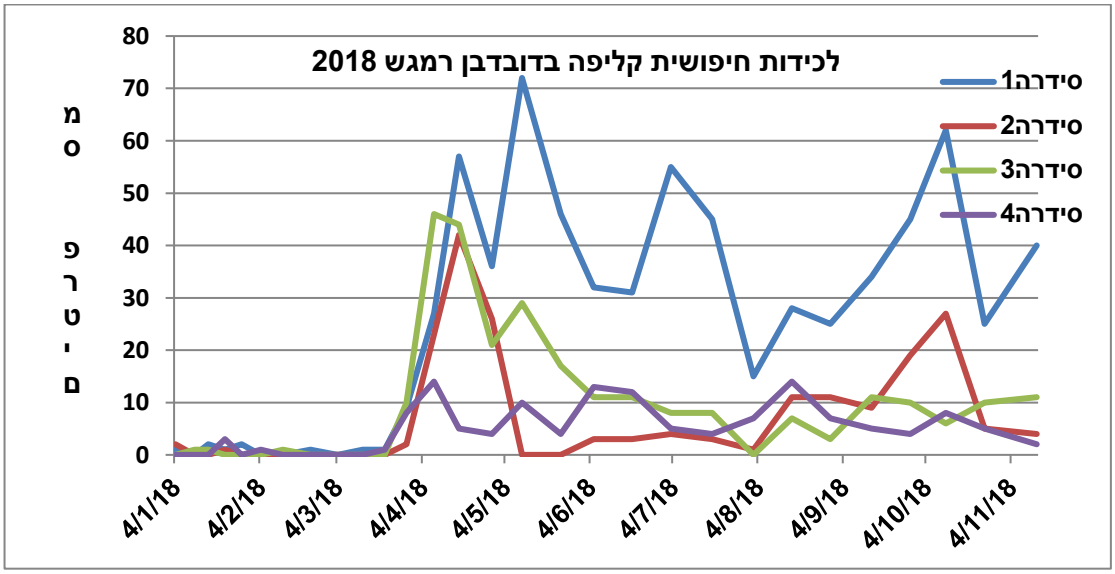

סיכום רמת מגשימים

ברמת מגשימים נקבעו חלק מהמלכודות צמוד לעצי דובדבן נגועים מאוד . לאחר שלוש שנים עדיין האוכלוסייה נראת דומה.

סיכום אזורי רב שנתי

בשימוש רב שנתי במלכודות ניטור בלבד (לוח אחד) הייתה ירידה לאורך השנים למעט בחלקת הדובדבן ברמגש בה עדיין ישנם זחלים רבים בעצים. בכל האזורים לא הייתה כמעט נגיעות בענפונים ב2018 .